INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah, metody a formy polytechnické výchovy v mateřských školách
CZ.1.07/1.3.00/48.0033

Polytechnická výchova v mateřské škole – práce s materiály

Jarmila Honzíková, Světlana Cozlová, Milan Podpera

Práce s materiály a naplňování cílů RVP PV

Využívání různých materiálů a práce s nimi nám umožňuje rozvíjet děti v mnoha směrech a naplňovat tak cíle RVP PV. Při práci s materiály nerozvíjíme jen jemnou motoriku a koordinaci ruky a oka, ale také myšlení a tvořivost. Rozvíjíme schopnost postupovat podle instrukcí a obrázkových plánů. Poznáváme vlastnosti jednotlivých materiálů, jejich podstatné znaky, podobu a rozdíly mezi materiály. při práci se učíme spolupracovat s ostatními, vhodně komunikovat. Při vytváření z rozličných materiálů zachycujeme skutečnosti ze svého okolí nebo fantazijní představy dětí. Při práci učíme také děti poznávat hodnotu materiálu jakožto přírodního zdroje, používáme různý odpadový materiál.

Očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

Dítě a psychika

- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí

- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)

Dítě a ten druhý

- spolupracovat s ostatními

Dítě a společnost

- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

Dítě a svět

- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Metody a formy práce

Důležité je dát dětem dostatek času, prostoru a materiálu pro možnost spontánních aktivit. Při řízených činnostech volíme z pohledu organizačních forem především individuální, skupinové a kooperativní formy vzdělávání. Z pohledu metod se pak jedná především o metody názorné (předvádění a pozorování, práce s obrazem, instruktáž) a metody činnostní (napodobování,manipulování, laborování a experimentování, vytváření dovedností, produkční metody)

Možnosti vzdělávací nabídky s různými materiály (několik námětů k reflexi)

Papír

- výroba plošných loutek, postaviček, ...
- výroba přání, ozdob, řetězů, ...
- výroba pexesa, karet, her, ...

Obsah, metody a formy polytechnické výchovy v mateřských školách
CZ.1.07/1.3.00/48.0033

- výroba kulis
- skládačky a origamy

- vytváření z krabic
  - výroba domů, dopravních prostředků, ...
  - stavba z více krabic, řešení konstrukčních prvků a problémů

Obsah, metody a formy polytechnické výchovy v mateřských školách
CZ.1.07/1.3.00/48.0033

Textil

- výroba postaviček, loutek, ...
- výroba Moreny, masopustních masek
- výroba kostýmů a kulis

Modelovací hmoty

- modelína
    - nácvik práce s tímto typem materiálu - válení, hnětení, mačkání
    - seznamování se s vlastnostmi modelovacích hmot
- keramická hlína
    - práce s jednoduchými nástroji
    - glazurování
- těsto
    - pečení, vytvrzování, změna vlastností

Obsah, metody a formy polytechnické výchovy v mateřských školách
CZ.1.07/1.3.00/48.0033

Stavebnice

- konstrukční stavebnice(SEVA, Cheva, Georello, Tecno, Magnetic, Geomag,Animal links, Simba, ...)

Obsah, metody a formy polytechnické výchovy v mateřských školách
CZ.1.07/1.3.00/48.0033

- dřevěné stavebnice (Varis, Kappla, Karla, Polykarpova stavebnice)

- molitanové stavebnice

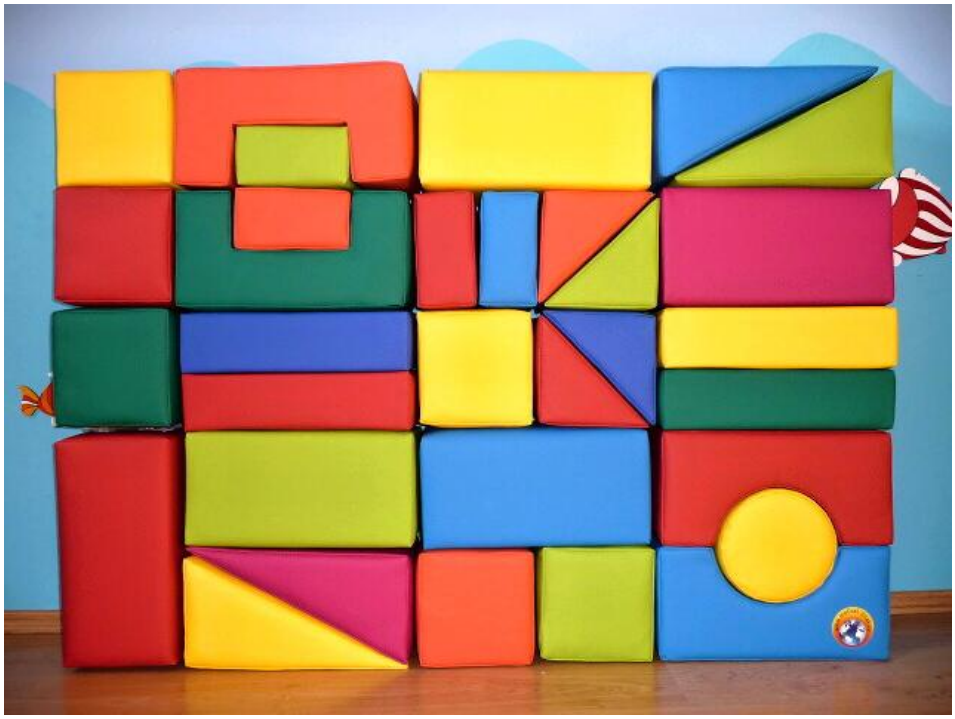

Drobný přírodní a technický materiál

- odpadový materiál (PET lahve, víčka, sklenice,...)

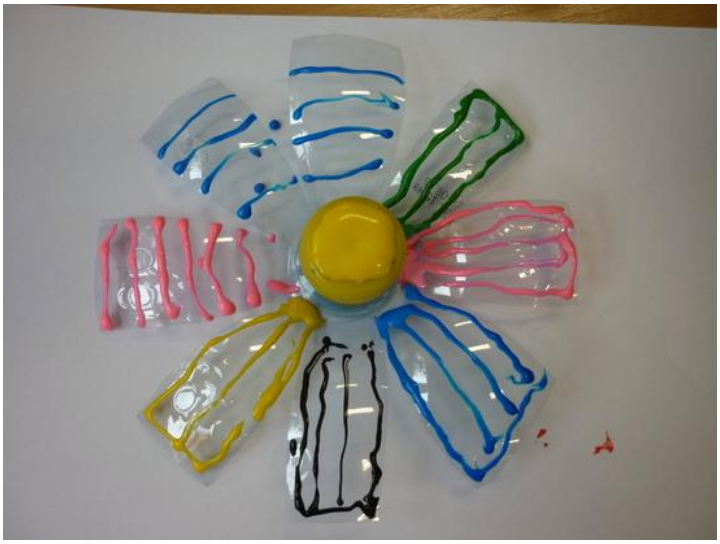

Obsah, metody a formy polytechnické výchovy v mateřských školách
CZ.1.07/1.3.00/48.0033

- výrobky z kaštanů, skořápek a dalších plodů

Obsah, metody a formy polytechnické výchovy v mateřských školách
CZ.1.07/1.3.00/48.0033

V rámci kurzu se pracovalo s různými materiály, jako je papír, modelovací hmota, dráty, korálky, aj.

Na motivy pohádky o dvou jezevčících vytvořili účastníci kurzu z různých materiálů kulisy a postavičky pro tuto pohádku.

V další části kurzu dostali účastníci za úkol vytvořit si postavičky a kulisy k nějaké známé pohádce. Uhádnete, které to byly?

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
PLZEŇSKÝ KRAJ
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah, metody a formy polytechnické výchovy v mateřských školách
CZ.1.07/1.3.00/48.0033

Obsah, metody a formy polytechnické výchovy v mateřských školách
CZ.1.07/1.3.00/48.0033

V závěru kurzu si účastníci vyzkoušeli práci s drátem a korálky. Výsledkem byly krásné vánoční hvězdičky.

Obsah, metody a formy polytechnické výchovy v mateřských školách
CZ.1.07/1.3.00/48.0033

Ukázka vzdělávací nabídky – integrace pracovních činností a rozvoj předčtenářských dovedností (čtenářské pregramotnosti)

V první části byla práce ve skupinkách - hra s vlastnoručně vyrobenými loutkami, úkolem bylo zahrát etudu tak, aby ostatní účastníci poznali, o jakou pohádku se jedná – vyzkoušení si vlastní interpretace známého textu bez použití nápověd, např. jmen jednajících postav. (viz foto výše)

Děti se při tomto druhu práce s textem naučí používat fantazii, přemýšlet a vyvozovat závěry. Navíc leckteré dítě, pokud mluví za loutku a ne za sebe, ztrácí ostych před ostatními a daleko lépe formuluje myšlenky, než při pouhém vyslovení bez opory o loutku.

V další části byla práce s pohádkou Évy Janikovské Bonifác a Barnabáš. Účastníci si vyzkouší řízené čtení. Přesně se držíme textu, který je celkově rozsáhlý a je nutno jej rozdělit na kratší části, se kterými se jednotlivě pracuje.

S první částí pohádky se účastníci seznámili před výrobou jezevčíků. (viz foto výše)

Následovala práce s textem“

Jak rozlišit stejná dvojčata jezevčíků? (Hledání možností.)

Jak to asi bude dál? (Vyvozování možností podle souvislostí v textu.)

Popište cestu, kudy jezevčíci běželi. (Zapamatování)

Jak to asi dopadne? (Předvídání)

Kudy půjdou jezevčíci domů? (Zapamatování, vyvozování)

Další možnosti propojení:

- návaznost rozvoje předmatematického myšlení:

Kreslení mapy podle zapamatovaného textu, odhad obrysů různých psích ras-hledání jezevčíků

- návaznost na dramatickou výchovu:

zahrání libovolné krátké scénky na zopakování textu na závěr.

V poslední části si účastníci vyzkoušeli ve skupinkách vytvořit vlastní text při zachování typické kompozice pohádky. Je vyprávěná, epická, je málo popisná, připomíná malé drama;

- *expozice* - seznámení s postavou a situací, jednoduché, postavy mají jen základní charakterové vlastnosti, nepřesná lokalizace, neznáme minulost bytostí
- *kolize* - nastávají neočekávané změny, zauzlení, ztráta majetku, nehoda lodi…
- *gradace* - děj se stupňuje, do děje vstupují nějaké nadpřirozené bytosti,
- *vyvrcholení* – nastane skutečné drama, nutno překonávat překážky, vypadá to zle,
- *rozuzlení* - svatba, šťastný konec